

**RAKENNUSTYÖMAAN
TIEDONANTOVELVOLLISUUS
PIENYRITTÄJÄN NÄKÖKULMASTA**

Mikko Lehtinen

Opinnäytetyö
Joulukuu 2014
Rakennusalan työnjohto

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Rakennusalan työnjohdon koulutusohjelma

LEHTINEN, MIKKO:

Rakennustyömaan tiedonantovelvollisuus pienyrittäjän näkökulmasta

Opinnäytetyö 21 sivua.
Joulukuu 2014

Uusi verotusmenettelylaki velvoittaa rakennustöiden tilaajia ja yhteisten rakennustyömaiden pääurakoitsija ilmoittamaan verottajalle tietoja työmailla tehtävistä töistä ja urakoista. Tiedonantovelvollisuuden voimaantulon myötä rakennustyömaiden työnohtajille ja pienten rakennusyritysten johdolle on koitunut huomattava määrä lisätyötä ja -kuluja.

Opinnäytetyön tarkoituksena on toimia tiivistelmänä eri urakoitsijoille koituvista velvollisuuksista sekä esitellä erilaisia toimintatapoja uusien velvollisuuksien täyttämiseen. Työssä tutkittiin uutta yhteisen rakennustyömaan ilmoitusvelvollisuutta koskevaa lakia ja sen toteuttamista helpottavia ohjelmistoratkaisuja, sekä selvitettiin niiden soveltuvuutta pienyrittäjän arkeen sekä käytännöllisestä että taloudellisesta näkökulmasta. Tietoa kerättiin sekä satunnaisotannalla valituilta pienyrityksiltä sähköpostikyselyllä että haastatteluilla ja Verohallinnon verkkosivuilta. Työ toteutettiin yhteistyössä Net-Forum Oy:n kanssa.

Tutkimuksen tuloksena havaittiin, että kaikki markkinoilla olevat tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen tarkoitetut ratkaisut kulkukortteineen ja kulunvalvontayksikköineen eivät välttämättä ole suunnattu alan pienille toimijoille korkeiden hankinta- ja käyttökustannustensa takia.

Voidaan todeta pienyrittäjälle olevan mahdollisesti taloudellisempaa hankkia kevyempiä, mutta kattavampia yrityksenhallintaohjelmistoja, tai pyrkiä lisäämään jo olemassa oleviin järjestelmiinsä sellaisia ominaisuuksia, joilla uusien määräyksien tuomat velvollisuudet voidaan helposti täyttää ilman huomattavaa lisätyötaakkaa.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Construction Site Management

LEHTINEN, MIKKO:

Information-Reporting Requirement from a Small Construction Company's Point of View

Bachelor's thesis 21 pages.
December 2014

The new act governing information-reporting requirement has caused a notable amount of additional work for construction sites' foremen, and has therefore increased the expenses for construction companies.

The goal of this thesis is to function as a summary of all the new requirements for construction companies and to introduce different cost-effective methods for fulfilling those requirements. The information for this thesis was gathered with an email query to a randomly selected group of small construction companies and from the Tax Administration's website.

The results indicated that not all of the available solutions with features such as personal identification cards and access control points are cost-effective. This was usually due to the amount of software and hardware which needs to be purchased or rented in order to have a functional system. These systems are usually targeted for larger companies with larger contracts and a larger number of workers.

As a conclusion, a small company should consider purchasing lighter software that fulfills the company's requirements, while maintaining a low expense level. Adding new features to existing systems should also be considered as a cost-effective solution.

Key words: information-reporting requirement, employee details, contract details

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	LAINSÄÄDÄNTÖ	6
	2.1 Tiedonantovelvollisuus.....	6
	2.2 Urakkailmoitus (vero.fi:stä).....	7
	2.3 Työntekijäilmoitus	8
3	TIETOJEN ILMOITTAMINEN	10
	3.1 Käsien ilmoittaminen käyttämällä suomi.fi -palvelua.....	10
	3.2 Sähköiset järjestelmät	11
	3.2.1 Yleistä	11
	3.2.2 Kulunvalvonta.....	12
	3.2.3 Net-Forum Oy:n ohjelmistoratkaisut	12
	3.2.4 Sähköisten järjestelmien edut.....	15
	3.2.5 Sähköisten järjestelmien haitat.....	15
4	KYSELY PIENYRITYKSIIN.....	16
	4.1 Tutkimusmenetelmä.....	16
	4.2 Tulosten käsittely	17
	4.3 Tulosten analysointi	18
5	POHDINTA.....	20
	LÄHTEET.....	21

1 JOHDANTO

Uuden verotusmenettelylain mukaan 1.7.2014 alkaen rakennustöistä on ilmoitettava verohallinnolle. Sekä yritysten että kotitalouksien on lain mukaan annettava erilaisia tietoja rakennustöistä ja rakennusurakoista. Ilmoituksia on kahdenluontoisia: työntekijäilmoitus ja urakkailmoitus.

Tässä opinnäytetyössä keskitytään verotusmenettelylakiin, työntekijäilmoituksen tekemiseen, ja siihen tarvittavien tietojen keräämiseen yksinkertaisesti ja kustannustehokkaasti erilaisia sähköisiä työkaluja apuna käyttäen. Työ toteutettiin yhteistyössä Net-Forum Oy:n kanssa. Tietoja kerättiin myös satunnaisotannalla valituilta Rakennusteollisuuden jäsenyrityksiltä kyselylomakkeen avulla.

Työn tarkoitus on helpottaa pienten rakennusyritysten arkea yksinkertaistamalla tietojen keräämistä, työntekijäilmoitusten ja urakkailmoitusten täyttämistä ja vähentää niihin kuluva aikaa kertomalla erilaisista tiedonkeruujärjestelmistä ja niiden valintaan vaikuttavista seikoista.

2 LAINSÄÄDÄNTÖ

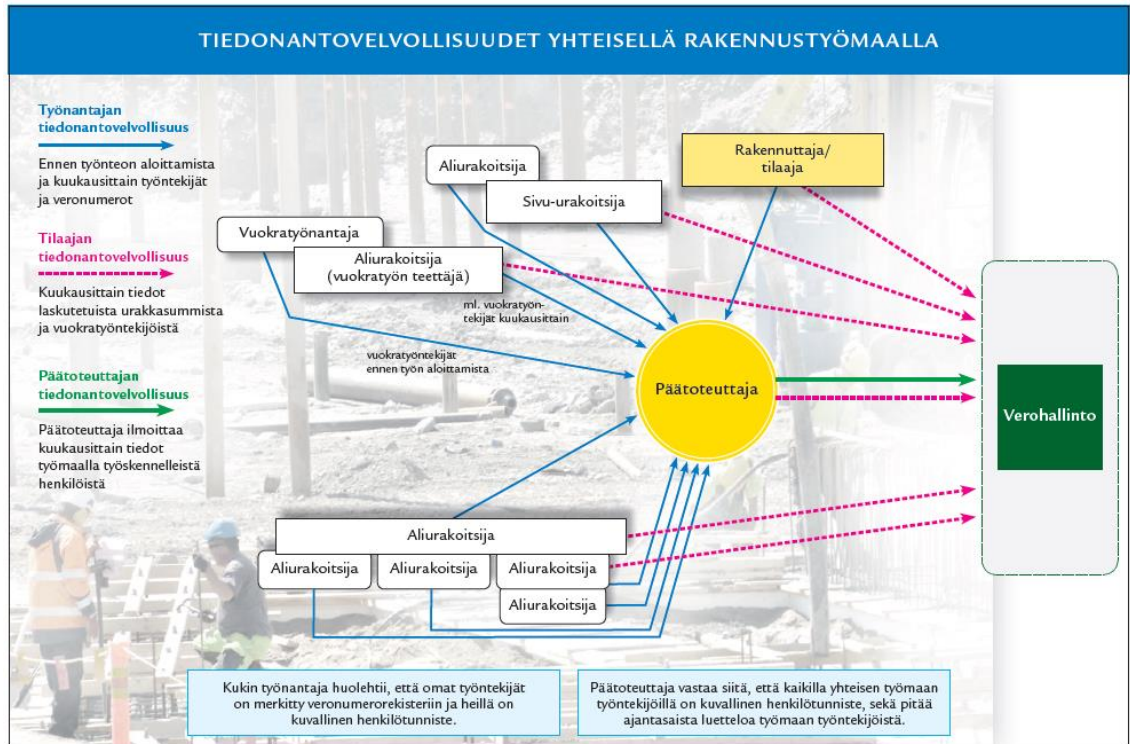
2.1 Tiedonantovelvollisuus

Laki yhteisen rakennustyömaan tiedonantovelvollisuudesta (363/2013) astui voimaan 1.7.2014. Sen mukaan rakennustyöstä, joka on aloitettu 1.7.2014 jälkeen, ja jonka urakkahinta ylittää 15000 euroa, tai jonka osallisena on kaksi tai useampaa urakoitsijaa, tulee ilmoittaa kuukausittain verottajalle tietoja (kuva 1). Ilmoituksia on kahdenlaisia: urakkailmoitus ja työntekijäilmoitus.

Tiedonantovelvollisuus on osa laajempaa harmaan talouden torjuntaohjelmaa, jonka edellinen rakennusala koskeva uudistus oli veronumeron tuominen rakennusalan työntekijöille. Ohjelman tarkoituksena on vähentää harmaata taloutta vaikeuttamalla sellaisen työn, josta ei makseta veroja tai muita lakisääteisiä maksuja, tekemistä, sekä tuoda kuluttajien tietoisuuteen harmaan talouden haittavaikutuksia yhteiskunnassa. Laki velvoittaa sekä rakennustyön tilaajaa, että rakennusurakoitsijoita.

Tiedot tulee ilmoittaa Verohallinnolle sen kuukauden, jota ilmoitus koskee, seuraavan kuukauden viidenteen päivään mennessä (esimerkiksi heinäkuun tiedot tulee ilmoittaa elokuun 5. päivään mennessä). Ilmoitusten laiminlyönnistä voi seurata 15000 euron sakkorangaistus.

Verohallinto tarjoaa kaksi palvelua tietojen ilmoittamiseen: suomi.fi ja ilmoitin.fi. Suomi.fi –palvelussa yrittäjä tai yksityishenkilö ilmoittaa tiedot käsin täytettävillä verkkolomakkeilla, kun taas ilmoitin.fi –palvelu on tarkoitettu tietojärjestelmien tuottamille lomakkeille. (Verohallinto)

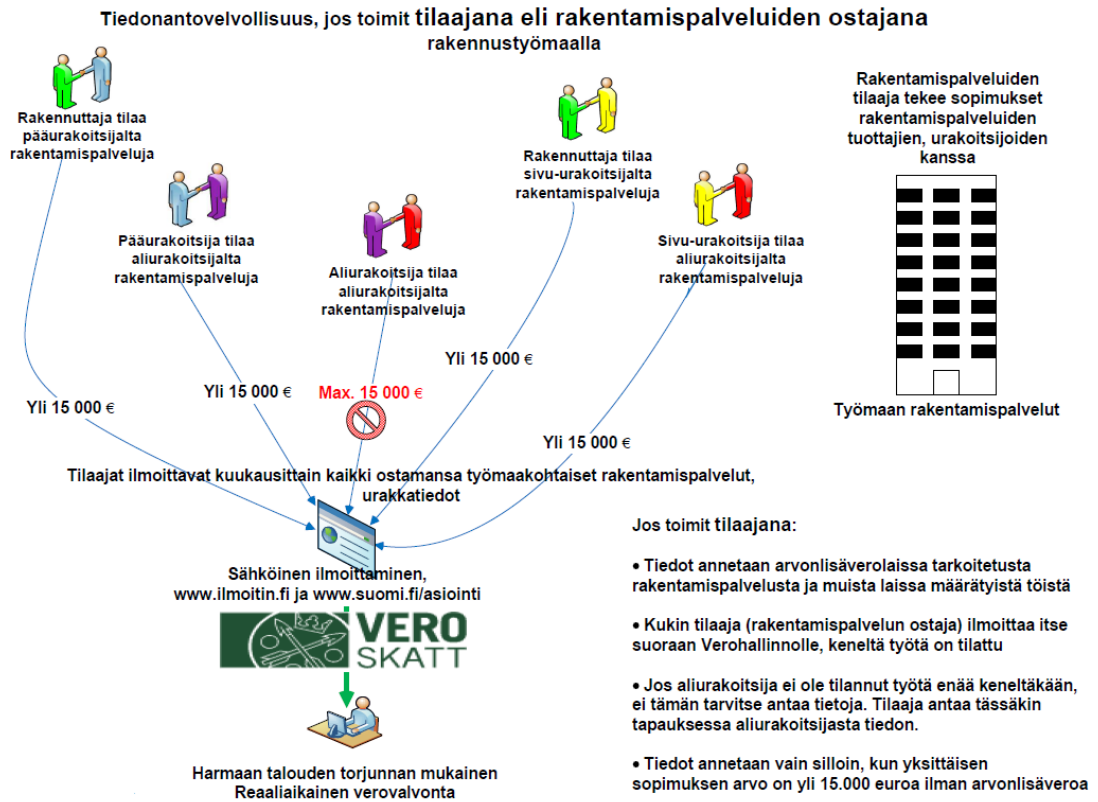

KUVA 1. Tiedonantovelvollisuudet yhteisellä rakennustyömaalla (vero.fi)

2.2 Urakkailmoitus (vero.fi:stä)

Verotusmenettelylain uuden pykälän mukaan kaikki rakennustyötä tilaavat tahot, myös alihankintaa tilaavia urakoitsijat, ovat tiedonantovelvollisia urakkatietojen osalta. (kuva 2.) Urakan tilaaja ilmoittaa tiedot kuukausittain. Jos urakan tilaajana on kotitalous, noudatetaan hieman erilaista käytäntöä: urakan tiedot on ilmoitettava ennen kohteen loppukatselmusta. (Vero.fi)

Urakkailmoitukseen vaaditaan tietoja muun muassa urakan euromääräisestä suuruudesta, sekä tiedonantovelvollisen, työmaan, urakoitsijoiden, urakan, ja urakanantajan tietoja. (Suomi.fi)

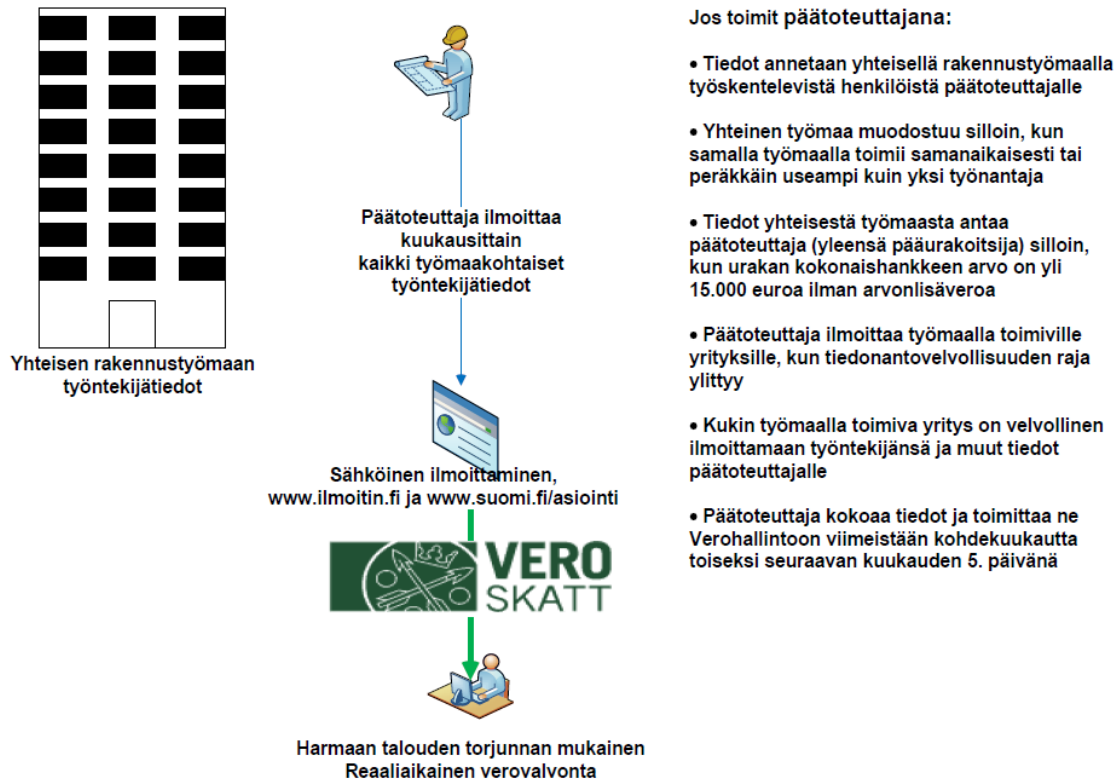
KUVA 2. Rakennuspalvelun tilaajan tiedonantovelvollisuus (vero.fi)

2.3 Työntekijäilmoitus

Yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajaksi nimetty taho on velvollinen tekemään kuukausittain työmaan työntekijäilmoituksen. Työmaalla toimivat urakoitsijat ja ammatinharjoittajat toimittavat oman työmaalla työskentelevän henkilöstönsä työntekijä- ja työaikatiedot päätoteuttajalle, joka kokoaa ne kuukauden lopussa työntekijäilmoitukseksi (kuva 3). (Verohallinto)

Työntekijäilmoitukseen vaaditaan tietoja tiedonantovelvollisesta, työmaasta, työnantajasta, vuokratyövoimasta, sekä työntekijöistä. (Suomi.fi)

Tiedonantovelvollisuus, jos toimit päätoteuttajana yhteisellä rakennustyömaalla

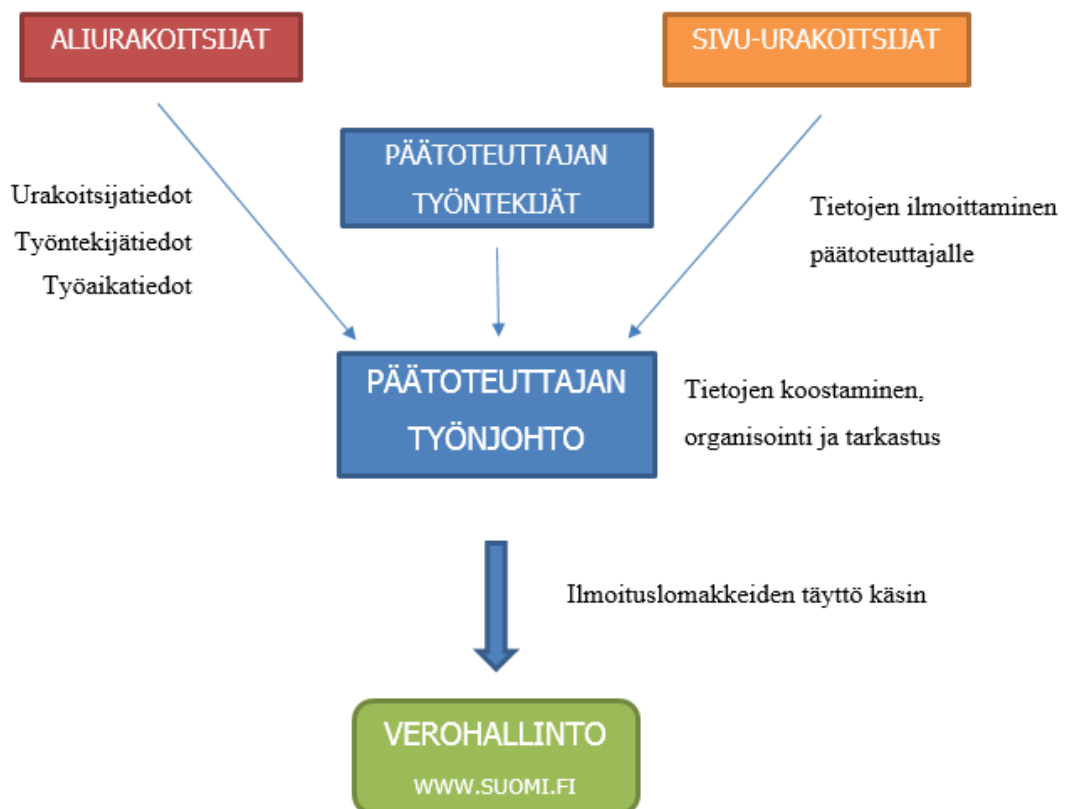
KUVA 3. Päätoteuttajan tiedonantovelvollisuus (vero.fi)

3 TIETOJEN ILMOITTAMINEN

3.1 Käsien ilmoittaminen käyttämällä suomi.fi -palvelua

Työmaan urakka- ja työntekijätietojen ilmoittaminen käsin tapahtuu Verohallinnon ylläpitämällä suomi.fi –sivustolla täyttämällä kuukausittain sähköinen lomake, muita työkaluja tietojen ylläpitämiseen tai niiden tehokkaaseen ilmoittamiseen ei Verohallinnolta ole toistaiseksi ainakaan annettu. Sivustolle kirjaututaan joko verkkopankkitunnuksilla (henkilöasiakkaat) tai Katso-tunnisteella (yritykset ja yhteisöt).

Työntekijätietoja ilmoittaessa voi ilmoittaa vain yhden urakoitsijan työntekijöiden tiedot. Ilmoituksen voi kuitenkin tallentaa pohjaksi seuraavaa ilmoitusta varten, jolloin aikaa säästyy jonkin verran. Tietojen ilmoittaminen manuaalisesti käsin on hidasta, varsinkin jos työmaalla työskentelee paljon vuokratyöntekijöitä tai eri monta urakoitsijaa. Työmaalla työskentelevistä urakoitsijoista ja niiden työntekijöistä voidaan kuitenkin pitää taulukkolaskentaohjelmalla kirjaa, mutta varsinkin työtuntien tarkka seuraaminen saattaa olla ongelmallista ja aikaa vievää. (suomi.fi)

KUVA 4. Tietojen ilmoittaminen käsin

3.2 Sähköiset järjestelmät

Ilmoitusvelvollisuuden tuomaa työtaakkaa voidaan helpottaa erilaisilla tarpeeseen kehitettyjä sähköisillä ohjelmistoilla ja järjestelmillä. Sähköiset järjestelmät tuovat rakennusliikkeelle lisäkustannuksia, mutta varsinkin suurilla työmailla esimerkiksi kulunvalvontajärjestelmän hankkiminen saattaa säästää merkittävästi työnjohdon työtaakkaa, jolloin säästetty aika voidaan käyttää paremmin.

Sähköiset järjestelmät poikkeavat merkittävästi ominaisuuksiltaan. Työmaan ja yrityksen koko vaikuttavat suuresti siihen, millainen järjestelmä on taloudellista valita, sillä yleensä ominaisuuksien määrä on suoraan verrannollinen järjestelmän hintaan.

Tässä oppinnäytetyössä on käytetty esimerkkinä Net-Forum Oy:n ohjelmistoja.

3.2.1 Yleistä

Sähköisiä järjestelmiä on markkinoilla monenlaisia, mutta niiden eri ominaisuudet ovat usein hyvin samankaltaisia. Ominaisuudet ja niiden määrä vaikuttavat sekä tuotteiden käyttökohteisiin että hintoihin voimakkaasti. Pienen, pieniä urakoita tekevän, yrityksen voi olla taloudellisempaa valita ominaisuuksiltaan karsitumpi, mutta halvempi järjestelmä, sillä kalleimpien järjestelmien työmaakohtaisesti jyvitettyt kustannukset saattavat nousta huomattavan suuriksi.

Tärkeimpiä sähköisten järjestelmien tiedonantovelvollisuutta helpottavia ominaisuuksia ovat työntekijä- työmaa- ja urakoitsijarekisterit, lakisääteisten ilmoitusten automaattinen teko ja lähetys ilmoitin.fi -palveluun, sekä erilaiset työmaiden kulunvalvontatoiminnot.

Huoltotöitä tekevät yritykset voivat hyötyä myös erilaisista materiaalien kirjaamisominaisuuksista.

3.2.2 Kulunvalvonta

Työmaiden kulunvalvontajärjestelmä vaatii yleensä erillisen kulunvalvontalaitteiston työmaalle tai käyttäjille, sekä elektronisella sirulla varustetut kulkukortit työmaalla työskenteleville henkilöille. Useimmat kulunvalvontalaitteet on kehitetty toimimaan Suomen Tilaajavastuu Oy:n lanseeraaman VALTTI-kortin, sekä saman organisaation Työmaarekisteri –palvelun kanssa. (Tilaajavastuu.fi)

Jotkin ohjelmistoyritykset tarjoavat myös matkapuhelimella käytettävää kulunvalvonnan kaltaista systeemiä, jossa työntekijä kuittaa itsensä ”sisään” työkohteeseen päästyään omalla matkapuhelimellaan. Tällainen ominaisuus on hyödyllinen etenkin sellaisille yrityksille, joilla on esimerkiksi paljon vaikeasti valvottavia huoltotöitä, tai jos yhdellä työntekijällä ei ole varsinaista vakituista työmaata.

Kulunvalvonnalla voidaan pitää helposti kirjaa työmaalla työskentelevistä henkilöistä, ja yleensä kulunvalvontalaitteisto lähettää tiedot ohjelmistolle, joka osaa koota tiedot työntekijäilmoitukseksi ja lähettää kuun lopussa verohallintoon.

3.2.3 Net-Forum Oy:n ohjelmistoratkaisut

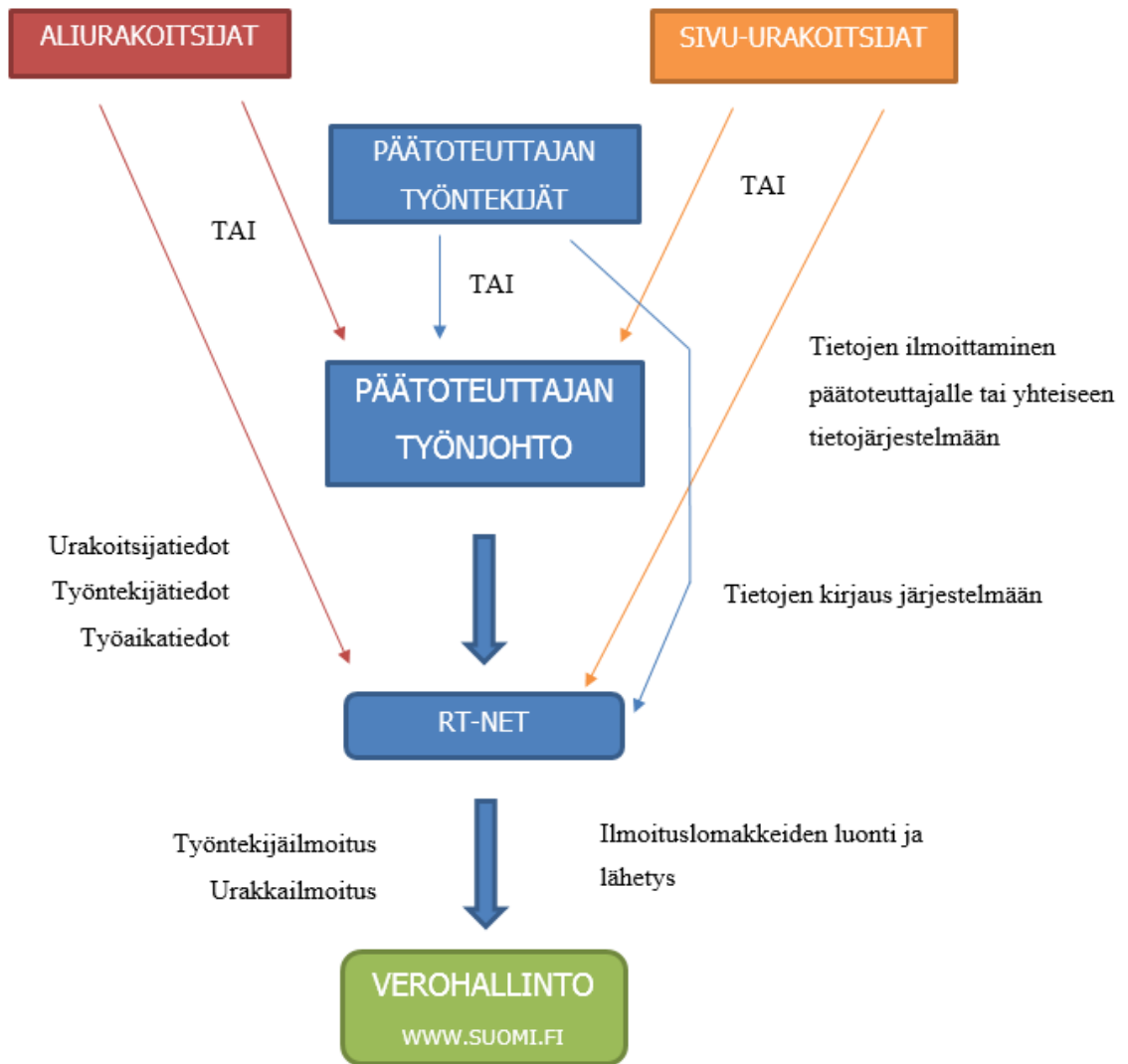
Net-Forum Oy on Kokkolalainen, vuonna 2004 perustettu ICT-alan palveluyritys. Net-Forum Oy tuottaa erilaisia ohjelmistopalveluita kuluttajille, joista rakennusalan PK-yrityksille on suunnattu erityisesti RT-Net –sovellus, sekä Työaika.fi –palvelu.

RT-Net on verottajan vaatimukset huomioonottava, sekä ilmoitin.fi –palvelun kanssa yhteensopiva urakoiden ja työmaiden ilmoittamiseen suunniteltu pilvipalvelusovellus. Sen avulla voidaan ylläpitää helposti urakoitsija- ja yhtiörekisteriä, sekä työnantajarekisteriä.

RT-Net:in avulla työntekijäilmoituksen voi luoda helposti sovellukseen syötetyistä tiedoista (kuva 5). Tietoja voidaan syöttää palveluun sisäänkirjautumalla ja manuaalisesti työmaan sivulle kirjaamalla. Yleensä jokaiselle työntekijälle tehdään omat käyttäjätunnukset, joiden avulla työntekijä pääsee ilmoittamaan työtunteja työmaan omalle sivulle. Halutessa myös yksittäisille työnsuorittajille, esimerkiksi sähköasentajalle, voidaan luoda omat tunnukset, jolloin työtuntien keräämiseen kuluva aika lyhenee. Käyttäjille voidaan myös antaa eritasoisia muokkaamisoikeusluokituksia – tätä ominaisuutta hyödyntäen muun muassa työnjohto voi lisätä työmaan sivulle kuvia ja materiaaleja, hyväksyä työntekijöiden työtunteja, lisätä työmaan sivulle työntekijöitä, sekä merkitä työmaan valmistuneeksi. RT-Net –sovellukseen voidaan liittää myös Työaika.fi –palvelu. (Netforum.fi)

Työaika.fi –palvelu on mobiililaitteella käytettävä työajanseuranta- ja kulunvalvontasovellus. Se sopii työajanseurantaan rakennusalalla erityisesti pienemmillä rakennustyömailla ja kiinteistöhuollossa, joissa kiinteät kulunvalvontalaitteistot ovat ylimitoitettuja työmaan tai yksittäisen työn kokoon nähden. Ohjelman kulunvalvontakirjaukset tehdään matkapuhelimella, tablet-tietokoneella tai muulla kannettavalla datayhteydellisellä laitteella. Se ei vaadi muita kulunvalvonta- tai päätelaitteita, joten käyttöönotto- ja käyttökustannukset pysyvät maltillisina. (Työaika.fi)

Net-Forum Oy:n tarjoamien palveluiden hinnat ovat todella kilpailukykyisiä suurempien yritysten järjestelmien kanssa: ilman räätälöintiä RT-Net ja Työaika.fi –palvelut maksavat hankintakustannuksiltaan alkaen 2000 euroa, ja käyttökustannukset ovat noin 60 euroa kuukaudessa. Palveluihin saa räätälöityä myös yrityksen itse haluamiaan ominaisuuksia. (Net-Forum Oy)

KUVA 5. Tietojen ilmoittaminen käyttäen apuna RT-Net -sovellusta

3.2.4 Sähköisten järjestelmien edut

Sähköisten järjestelmien merkittävin etu on urakoitsijoiden ja työntekijöiden tietojen hallinta. Ilman erillistä tietojärjestelmää tiedot pyörivät työmailla työnjohtajien tietokoneilla taulukkotiedostoina tai paperisena, eikä koottua dataa ole helposti saatavilla. Useimmissa ohjelmistoissa on myös työmaakohtaiset osiot, joiden tietojen avulla työntekijä- ja urakkailmoitus on helppo tehdä.

Uuden lain myötä ohjelmistoihin on yleensä integroitu myös ominaisuus, joka tekee ilmoitin.fi –palveluun työntekijä- ja urakkailmoitukset automaattisesti. Tämä vähentää merkittävästi ilmoitusten tekemiseen käytettävää aikaa työmaalla, kun ilmoitusta ei tarvitse käsin täyttää. Työnjohdon tulee vain pitää huoli siitä, että ilmoitettavat tiedot pitävät paikkansa. Ohjelmisto ei myöskään tee näppäilyvirheitä esimerkiksi työntekijän henkilötunnusta tai veronumeroita syötettäessä.

Sähköisillä järjestelmillä, etenkin yhdistettynä toimivaan kulunvalvontajärjestelmään, on myös helppo valvoa työaikojen noudattamista, sekä tuntitöinä tehtävien töiden kuluseurantaa ja –valvontaa. Myös aliurakoitsijoiden työntekijämäärää voidaan valvoa helposti.

3.2.5 Sähköisten järjestelmien haitat

Järjestelmät eivät kuitenkaan ole ilmaisia, ja varsinkin suurille yrityksille suunnattujen palveluiden hinta saattaa nousta merkittäväksi lisäkustannukseksi työmaan muiden kiinteiden kustannusten ohella. Järkevällä suunnittelulla ja harkituilla hankintapäätöksillä kustannukset eivät kuitenkaan välttämättä karkaa käsistä, jos järjestelmät saadaan mitoitettua yrityksen tarpeisiin sopiviksi.

Myös uusien ohjelmistojen ja systeemien käyttöönotto saattaa olla joissain tapauksissa ongelmallista, etenkin jos henkilöstön tietotaito-osaaminen on heikkoa tai jos uudet järjestelmät koetaan pelkästään negatiivisina ja työtaakkaa lisäävinä tekijöinä. Panostamalla ohjelmistojen helppokäyttöisyyteen ja henkilöstön koulutukseen saadaan nk. oppimisjaksoa kuitenkin lyhennettyä.

4 KYSELY PIENYRITYKSIIN

4.1 Tutkimusmenetelmä

Osana opinnäytetyötä tehtiin kysely kahteenkymmeneen satunnaisotannalla valittuun Rakennusteollisuuden jäsenyritykseen. Kysely lähetettiin sähköpostitse pienille 1-5 työntekijän ja 5-20 työntekijän yrityksille, joista siihen vastasi kuusi yritystä. Näistä yrityksistä neljälle lähetettiin tarkentava jatkokysymys, jossa kysyttiin tarkennusta ilmoitusten tekemisen eri vaiheiden kuormittavuuksista.

Kysymyksillä kartoitettiin yritysten tapaa kerätä ja ylläpitää työntekijä- ja työtuntitietoja, sekä selvittää lainsäädännön tuomaa lisätyötaakkaa.

Kysymykset:

1. Kuinka monta työntekijää yrityksessänne työskentelee?
2. Käytetäänkö työmatatietojen (työtunnit, yms.) keräämiseen ohjelmistoja?
3. Jos käytetään, kirjaavatko työntekijät itse työtuntinsa järjestelmään?
4. Onko työmaillanne yleisesti käytössä kulunvalvontajärjestelmä?
5. Onko uuden ilmoitusvelvollisuutta koskevan lain yhteydessä otettu uusia ohjelmistoja käyttöön?
6. Onko mahdollisten uusien ohjelmistojen käytössä ilmennyt ongelmia?
7. Saako verottajalta tarpeen tullen helposti apua uuteen lakiin liittyen?
8. Onko uusi lainsäädäntö aiheuttanut paljon ylimääräistä työtä tai kustannuksia?

Lisäkysymys: kerryttääkö työtaakkaa eniten tietojen kerääminen, niiden ilmoittaminen, vai onko jokin muu vaihe erityisen työllistävä?

Kysely lähetettiin syys-lokakuussa vuonna 2014. Tuolloin laki oli ollut voimassa vasta muutaman kuukauden. Ajanhetkellä rakentamisen suhdannenäkymät olivat melko heikot, etenkin uudisrakentamisen saralla: lomautettua henkilöstöä oli yleisesti yrityksillä paljon, uusien kohteiden aloittamisista oli viivästetty huonon asuntomyynnin takia ja kuluttajien yleinen luottamus talouteen oli heikentynyt.

4.2 Tulosten käsittely

1. Kuinka monta työntekijää yrityksessänne työskentelee?

Yritysten työntekijämäärät vaihtelivat yhdestä vakituisesta työntekijästä neljääntoista vakituisen työntekijään. Eräässä yrityksessä työntekijämäärä vaihteli kuitenkin rajusti: yritys ilmoitti työntekijämääräkseen 5-40 työntekijää.

2. Käytetäänkö työmatatietojen (työtunnit, yms.) keräämiseen ohjelmistoja?

Vain kaksi yritystä ei käytä tietojen keräämiseen minkäänlaisia ohjelmistoja, vaan työntekijät toimittavat työaikatietonsa käsin.

3. Jos käytetään, kirjaavatko työntekijät itse työtuntinsa järjestelmään?

Ne yritykset jotka eivät käytä kulunvalvontaa työmaillaan antavat työntekijöiden kirjata itse tuntinsa. Ne yritykset jotka käyttävät kulunvalvontaa saavat sitä kautta tietonsa, joten työntekijöiden kirjaukset eivät ole tarpeen.

4. Onko työmaillanne yleisesti käytössä kulunvalvontajärjestelmä?

Sähköisiä järjestelmiä käyttävistä yrityksistä kolme ilmoitti käyttävänsä jonkinlaista kulunvalvontajärjestelmää.

5. Onko uuden ilmoitusvelvollisuutta koskevan lain yhteydessä otettu uusia ohjelmistoja käyttöön?

Uusia ohjelmistoja oli ottanut käyttöön kolme yritystä. Yksi yritys ilmoitti käyttävänsä suomi.fi –palvelua ilmoitusten tekemiseen. Luonnollisesti myös ne yritykset jotka eivät sähköisiä järjestelmiä käytä, joutuvat täyttämään ilmoitukset käsin.

6. Onko mahdollisten uusien ohjelmistojen käytössä ilmennyt ongelmia?

Kaikki uusia ohjelmistoja käyttöön ottaneet yritykset vastasivat kysymykseen myöntävästi.

7. Saako verottajalta tarpeen tullen helposti apua uuteen lakiin liittyen?

Ne yritykset, jotka ovat ottaneet verottajaan yhteyttä ovat myös apua saaneet. Muut vastaajat eivät olleet yhteydessä verottajaan.

8. Onko uusi lainsäädäntö aiheuttanut paljon ylimääräistä työtä tai kustannuksia?

Kaikki yritykset vastasivat, että lisätyötä on koitunut. Näistä yrityksistä neljä koki että työtä ja/tai kustannuksia on tullut lisää merkittävästi: eräs pirkanmaalainen yritys kertoi kustannuksia kertyvän jopa 500 euroa kuukaudessa työmaata kohti.

9. Lisäkysymys: kerryttääkö työtaakkaa eniten tietojen kerääminen, niiden ilmoittaminen, vai onko jokin muu vaihe erityisen työllistävä?

Yritykset vastasivat työtaakkaa kertyvän eniten kummastakin vaiheesta, joskin ehkä enemmän tietojen keräämisestä.

4.3 Tulosten analysointi

Tulosten perusteella voidaan vetää johtopäätös, että uuden lain käyttöönotossa on menossa eräänlainen siirtymävaihe. Siirtymävaiheessa vanhoista tavoista joudutaan päästämään irti ja omaksumaan uusia tapoja ja järjestelmiä.

Yrityksillä saattaa olla myös puutteellista tietoa erilaisten tietojärjestelmien ominaisuuksista, jolloin tietojen kerääminen ja ilmoitusten tekemistä ei ole saatu vielä optimointia.

Jotkin yritykset eivät olleet ottaneet käyttöönsä minkäänlaisia uudistuksia uuden lain myötä. Nämä yritykset olivat kuitenkin kooltaan niin pieniä, että järjestelmien käyttöönotto ei ole välttämätöntä. Tällaisissa yrityksissä myös yrityksen johdon työnkuva vaikuttaa paljon siihen, kuinka paljon aikaa on käytettävissä määräysten mukaisten ilmoitusten tekemiseen. Jos työntekijät ovat vastuullisia ja itsenäisiä, ei valvontaa välttämättä tarvita, jolloin työnjohdolle jää aikaa hallinnollisiin tehtäviin.

Kustannuksia voitaisiin todennäköisesti myös optimoida niiden yritysten kohdalla, jotka ilmoittivat kulujen kasvaneen huomattavasti. Nämä kaksi yritystä olivat ainoita jotka ilmoittivat käyttävänsä kulunvalvontajärjestelmiä. Ilmi ei kuitenkaan käynyt näiden yritysten työmaiden koko, jolloin suhteellisia kustannuksia on vaikea selvittää.

Verohallinnon tuottamat palvelut saivat negatiivista palautetta yrittäjiltä. Erityisesti Suomi.fi-palvelun lomakkeita moitittiin huonosti toteutetuiksi ja hitaiksi käyttää.

5 POHDINTA

Opinnäytetyötä tehtäessä huomattiin, että varsinkin pienissä rakennusyhtiöissä tiedonantovelvollisuutta koskevat uudet määräykset on otettu pääosin negatiivisesti vastaan. Tiedonantovelvollisuuden koetaan tuovan paikoin kohtuuttomasti työtä ja lisäkustannuksia. Lisätyön kuormittavuus on tuntuvin etenkin sellaisissa yrityksissä, joissa toimihenkilön työkuva oli jo ennen uudistusta laaja. Erityisesti kuormittavia tekijöitä olivat yritysten mukaan tietojen kerääminen ja niiden ilmoittaminen

Erityisesti verottajan tarjoamia työkaluja tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi moitittiin. Yritykset kokivat, että ilmoitusten täyttäminen käsin suomi.fi-palvelussa on vaivalloista. Tämä on varsin ymmärrettävää, sillä työntekijäilmoitus on tulostettuna seitsemänsivuinen. Yritysten mielipiteitä kuultaessa on tullut vahva mielikuva siitä, että uudistusta valmisteltaessa pienyrittäjiä ei ole otettu juurikaan huomioon.

Uudistus pakottaa käytännössä yrityksiä ottamaan uusia ohjelmistoja ja palveluita käyttöön. Näiden palveluiden käyttöönotto saattaa nousta yrityksen tarpeista riippuen useisiin tuhansiin euroihin, eikä kustannuksia voida välttämättä siirtää heti alan kovan kilpailun takia veloitushintoihin. Tällaiset summat ovat suhteessa todella suuria etenkin aloitteleville yrittäjille sekä pienille rakennusliikkeille.

Verottaja harkitseekin puolen vuoden jatkoaikaa siirtymäjaksolle, jolloin puutteellisista tai virheellisistä ilmoituksista ei vielä tulisi sanktioita.

Sähköisistä järjestelmistä voi kuitenkin olla muutenkin hyötyä yrityksille, kuin pelkästään ilmoitusvelvollisuuden täyttämässä. Jos järjestelmiä opitaan käyttämään tehokkaasti työmaan tietopankkina tai työaikarekisterinä, voivat työmäärät yrityksen johdolla jopa vähentyä, olettaen että järjestelmät ovat oikeanlaisia ja riittävän kattavia. Myös työaikojen valvonta tehostuu ja helpottuu jos yritys ottaa käyttöön kulunvalvontasysteemeitä.

Sähköisten palveluiden kehittämisessä on vielä suuri työ. Erityisesti tietojen keruuseen alirakoitsijoilta tulisi keskittyä, sillä se koetaan monesti vaivalloisimmaksi työvaiheeksi.

LÄHTEET

Verotusmenettelylaki (363/2013)
<http://finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130363>

Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta (131/2014)
<http://finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140131>

Verohallinto. Luettu 13.11.2014.
<http://www.vero.fi/rakentamisilmoitukset>

Työaika.fi. Luettu 12.11.2014
<http://www.työaika.fi>

Net-Forum.fi. Luettu 11.11.2014
<http://www.netforum.fi>

Suomi.fi. Luettu 11.11.2014
<http://www.suomi.fi>

Ilmoitin.fi. Luettu 11.11.2014
<https://www.ilmoitin.fi>

Tilaajavastuu.fi. Luettu 8.11.2014
<https://www.tilaajavastuu.fi>